

Vergaderjaar 2020–2021

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 1167

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT EN VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 april 2021

Op 6 april 2021 bent u per Kamerbrief «Pilots tot testen voor toegangstesten en Fieldlabs» geïnformeerd over pilots toegangstesten met testbewijzen, de FieldLab Evenementen en de FieldLab Cafés. Met deze brief willen wij u nog nader informeren over de totstandkoming, doelstelling, werkwijze, de laatste stand van zaken en het verdere vervolg van het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen.

Totstandkoming en doelstelling Fieldlab Evenementen

Het Fieldlab Evenementen is een onderzoeksprogramma dat met behulp van het kabinet, de Topsector Creatieve Industrie en de Evenementsector in de zomer van 2020 tot stand is gekomen. Het wordt getrokken door de Alliantie van Evenementen en het Eventplatform: zij vertegenwoordigen de brede evenementsector. Het is een Publiek-Private Samenwerking tussen het bedrijfsleven, de overheid en de wetenschap. Het doel is om te onderzoeken op welke manier culturele, zakelijke en sportevenementen weer veilig en verantwoord georganiseerd kunnen worden, zodat er een maatschappelijk perspectief en economisch perspectief geboden wordt voor 2021. Daarvoor is eveneens door het kabinet een garantieregeling in het leven geroepen die het mogelijk maakt om per 1 juli 2021 evenementen te organiseren¹.

Onderzoeksprogramma

In de zomer van 2020 bleek dat er onvoldoende wetenschappelijke data voorhanden is om de risico's op COVID-19 besmettingen volledig te kunnen duiden bij het organiseren van evenementen. In overleg met het kabinet heeft de sector in samenwerking met de wetenschap (o.a. Radboud Universiteit, TNO, TU Delft, Buas en TU Twente) hiervoor een

¹ Kamerstuk 35 420, nr. 217

onderzoeksprogramma opgezet. Met als belangrijkste onderzoeksvraag om data te verzamelen aan de hand van gedragsstudies om het risico op COVID-19 besmettingen te kunnen benoemen en daarvoor preventieve maatregelen te testen die dit risico zoveel mogelijk kunnen minimaliseren.

Deze onderzoeksvraag valt niet in algemene zin voor alle evenementen op dezelfde wijze te beantwoorden. De inschatting is dat de verschillen tussen de evenementen daarvoor waarschijnlijk te groot zijn. Dit wordt veroorzaakt door het verschil in groepsdynamiek (zitten of bijvoorbeeld dansen) en luchtkwaliteit (binnen of buiten). De oplossing die hiervoor gevonden is, zit in de indeling op grond van de overeenkomstige karakteristieken van de evenementen. Op basis daarvan is voor een typologie van 4 verschillende varianten gekozen, representatief voor de hele sector:

- Type I – Indoor evenementen met een passief publiek (bijvoorbeeld theater of zakelijk congres. Een evenement waarin je binnen zit)
- Type II – Indoor evenementen met een actief publiek (bijvoorbeeld een concert waarin je danst)
- Type III – Outdoor evenementen met een actief publiek (bijvoorbeeld een voetbalwedstrijd. Een evenement waarin je beweegt, maar ook zit)
- Type IV – Outdoor evenementen met een vrij bewegend publiek (bijvoorbeeld een festival)

Voor elk van deze typen is de verwachting dat op basis van de onderzoeksresultaten generieke uitspraken gedaan kunnen worden die mogelijk doorvertaald kunnen worden naar specifieke preventieve maatregelen die de risico's op besmettingen tijdens een evenement kunnen verkleinen. Deze maatregelen zouden per type evenement verschillend kunnen zijn. Bijvoorbeeld: de inzet van mondklappers zou effectief kunnen zijn in een type I-situatie (theater) maar eventueel minder effectief bij een type IV-situatie (festival).

Werkwijze

Om voor de 4 typologieën data te verzamelen en de preventieve maatregelen te testen, is uiteindelijk gekozen om te werken met twee fases. Voor fase 1 is in september 2020 gestart met een enquête onder potentiële bezoekers (respons 29.000). Dit geeft inzicht in hun wensen waaraan een evenement in COVID-19 zou moeten voldoen en welke preventieve maatregelen zouden worden geaccepteerd. Op basis daarvan is de onderzoeksopzet van de vier eerder genoemde typologieën uitgewerkt. Vervolgens is aan de hand van 8 praktijktesten (per type twee) data verzameld over de potentiële risico's die samenhangen met gedrag en de inzet van de maatregelen. Deze hebben plaatsgevonden tussen 15 februari en 14 maart onder strikte veiligheidsmaatregelen zoals PCR-testen voor- en achteraf. Meer dan 160.000 aanmeldingen zijn hiervoor binnengekomen. Het betrof:

- Een zakelijk congres (Beatrixtheater)
- Een theatervoorstelling (Beatrixtheater)
- Twee voetbalwedstrijden (Almere City en NEC)
- Twee concerten (Ziggo Dome)
- Twee Festivals (Walibi/Biddinghuizen)

Fase 1 is afgerond en er is voldoende data verzameld. Begin maart 2021 is na overleg tussen de sector, de wetenschap en het kabinet besloten om een tweede fase aan het onderzoeksprogramma toe te voegen. In fase 2 wordt de stap gemaakt van de kleinschalige praktijktesten naar opschaalingstesten (met een groter aantal bezoekers) die in maart, april en mei 2021 worden uitgevoerd. Hiermee kan via een beperkt aantal testen nagegaan worden of de set van preventieve maatregelen ook werkt bij

grotere aantallen bezoekers. Er is hiervoor gekozen zodat meer inzicht wordt verkregen m.n. bij de inzet van crowd control (in- en uitstroom van bezoekers op locaties), logistiek en de inzet van sneltests. In mei wordt dit traject afgerond, zodat de resultaten tijdig kunnen worden ingezet voor de start van het zomerseizoen op 1 juli 2021.

Vooralsnog zijn van de 8 praktijktesten uit fase 1, alleen de onderzoeksresultaten van type 1-evenementen beschikbaar. Deze zijn aangeboden aan het kabinet en worden voor advies voorgelegd aan het OMT. Aan het eind van deze brief wordt toegelicht hoe de resultaten verder een plek krijgen in het kabinetsbeleid inzake corona.

Verzamelde data en duiding

De onderzoeken die zijn uitgevoerd zijn: gedragsstudies, onderzoek naar luchtkwaliteit en de inzet van preventieve maatregelen (mondmaskers, kuchschermen, temperatuurmetering, gedragsbeïnvloeding, etc.). Er is geen sprake geweest van medische onderzoek en er is dus geen onderzoek verricht naar overdracht van COVID-19 op locaties.

De data uit fase 1 is gecombineerd met medische data van het RIVM en de GGD zodat er een risicomodel kan worden gebouwd. Dit model houdt rekening met de aantal contacten tussen personen, luchtkwaliteit, opzet van het evenement (aantal bezoekers, crowd-management, etc.), inzet van sneltesten/PCR-testen, prevalentie in Nederland (aantal besmette mensen) en de kans op overlijden en ziekenhuisopnamen op basis van de leeftijdsverdeling van de bezoekers.

Met dit model is het mogelijk om het risico op besmetting te benoemen, de impact van preventieve maatregelen te meten en een uitspraak te doen of deze in de plaats kunnen treden voor de huidige generieke maatregelen, zoals bijvoorbeeld de afstandsnorm van anderhalve meter. Dit gebeurt aan de hand van de vergelijking van het risico op besmet raken op een evenement in relatie tot andere situaties in het dagelijks leven, zoals bijvoorbeeld de kans om besmet te raken in thuisituatie waarin je bezoek ontvangt (op basis van data uit bron- en contactonderzoeken van de GGD en data RIVM). Uiteindelijk is de verwachting dat hiermee uitspraken kunnen worden gedaan over onder welke voorwaarden een commercieel rendabel en veilig evenement kan worden georganiseerd ten tijde van de COVID-19-pandemie.

Laatste stand van zaken

In de brief van 6 april «Pilots tot testen voor toegangstesten en Fieldlabs» is aan u gemeld dat half april Fase 2 is gestart en dat het kabinet daarvoor dekking heeft gevonden van € 2,736 miljoen. Met deze brief willen wij u informeren dat het kabinet voornemens is om in april en mei de navolgende opschalingstesten van het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen toe te staan. De sector heeft op hun verzoek een beperkte lijst van projecten aangeleverd. Volgens het onderzoeksteam en de sector zijn er niet meer opschalingstesten nodig om voldoende onderzoeksdata te verzamelen. Deze lijst is tot stand gekomen met medewerking van de Veiligheidsregio's, het Veiligheidsberaad en de gemeenten. Er is daarbij door de sector rekening gehouden met regionale spreiding en spreiding over verschillende type evenementen.

Een overzicht van reeds lopende en aankomende projecten binnen het onderzoeksprogramma Fieldlab Evenementen vindt u op de website van de rijksoverheid².

Vervolg

De onderzoeksresultaten uit Fase 1 van het Fieldlab Evenementen worden in april aangeboden aan het kabinet. De resultaten zullen, zodra deze beschikbaar zijn, telkens per type (1 t/m 4) apart worden aangeleverd. De onderzoeksresultaten worden voor advies voorgelegd aan het OMT en vervolgens wordt het OMT-advies verwerkt in het openingsplan, de routekaart en de maatregelen. Tevens wordt deze informatie gedeeld met de Veiligheidsregio's, gemeenten, GGD's en de Evenementsector. Met hen wordt gewerkt aan het vertalen van de uitkomsten in de draaiboeken en vergunningen voor evenementen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
M.C.G. Keijzer

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
I.K. van Engelshoven

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/algemene-coronaregels/cijfers-en-onderzoeken-over-het-coronavirus/fieldlabs-evenementen>